

Osavuositarkastus 1 / Elinikäisen oppimisen ja hyvinvoinnin tulosalue

Hyvinvointilautakunta 21.04.2026

269/02.01.00/2025

Talousarvion täytäntöönpano-ohjeen mukaan osavuositarkastuksen 1/2026 tilinpäätösennuste laaditaan 31.3.2026 toteutumatietojen pohjalta.

Osavuositarkastuksessa esitetään

- toimialatarkastus
- talousarvion toteutuminen, keskeiset tekijät, joiden ennakkoidaan vaikuttavan taloudellisten tuottojen ja kulujen määriin
- toiminnan ja talouden olennaiset tapahtumat
- ennuste
- osavuositarkastuksessa esitettävät talousarviomuutokset
- investointien toteutuma, poikkeamat ja ennuste

Osavuositarkastuksen pääpaino on merkittävien poikkeamien ennakkoinnissa ja niihin varautumisessa tilinpäätöstä ajatellen.

Kunnanhallituksen päätös talousarvion 2026 muuttamisesta

Tilinpäätöksen 2025 toimintakate toteutui 3,5 milj. euroa muutettua talousarviota 2025 parempana. Vuoden 2025 tilinpäätökseen verrattuna talousarviossa 2026 toimintamenot kasvavat 5,7 milj. euroa eli 8,3 %. Toimintakatteen muutos on peräti 14 %.

Talousarvion laadintavaiheessa ei ollut vielä tarkkaa tietoa kaikista tulevista korotuksista ja sopimusmuutoksista. On kuitenkin havaittu, että talousarvion budjetoinnissa ei ole tehty riittävää sopeutusta ja talousarviota tulee tarkastella uudelleen huomioiden vuoden 2025 tilinpäätöksen toteutuneet kulut. Talousarvion tarkastelua tulee tehdä jo heti ensimmäisen osavuositarkastuksen yhteydessä, jotta hyvä taloudenpito palvelualueilla pysyy. Palvelualueiden tulee seuraavaan osavuositarkastukseen tehdä talousarviomuutoksena esitykset talousarvion vähennyksestä.

Talousarviossa 2026 on toimintakuluja lisääviä/vähentäviä tekijöitä mm. seuraavat:

Henkilöstökulut

- palkkojen tes nousu n.4,1 % verrattuna vuoden 2025 toteutumaan. Henkilöstökuluja kasvattaa lisäksi mm. oppimisen tuen kokonaisuudistus ja työllistettyjen rekrytointi (tuki poistui) ja henkilösivukulujen kasvu

Palvelujen ostot (lisäykset 1,6 milj.):

- rakennusten purkukustannukset +0,5 milj. euroa
- kotikuntalaskutus +0,2 milj. euroa
- ICT-kulut +0,4 milj. euroa (mm. tekoälylisenssit)
- kutsukytyt +0,1 milj.euroa
- Järvenpäälle maksettava kunnan osuus työllisyydenhoidosta kasvoi vuoteen 2025 verrattuna (kokonaismäärä 1,61 milj. euroa budjetoitu vuodelle 2026, toteutuma v. 2025 1,202 milj.) + 0,4 milj. euroa.

Avustukset:

- kunnan osuus työllisyydenhoidosta -0,2 milj. (budj. 1,6 milj toteutuma vuonna 2025 oli 1,8 milj.)

Talousarvion korjausta haetaan vähintään 1,7 milj. euroa. Tämänkin korjauksen jälkeen toimintamenojen kasvu on 4,0 milj. euroa, joka tarkoittaa 5,8 prosentin nousua vuoden 2025 tilinpäätöksen toteutumaan. Talouspalvelut ovat alustavasti kartoittaneet palvelualueittain niitä kohteita, joissa on merkittävin ero tilinpäätökseen. Jako palvelualueittain on seuraava: sivistys- ja hyvinvointipalvelut – 915 000 euroa, tekninen ja elinvoimapalvelut -690 000 euroa ja hallintopalvelut -55 000 euroa.

Kunnanhallitus päätti edellyttää, että lautakunnat/palvelualueet esittävät 1. osavuosikatsauksen yhteydessä talousarviomuutokset kohdentuen palvelualueille seuraavasti:

- Sivistys- ja hyvinvointipalvelut -915 000 euroa
- Tekninen ja elinvoimapalvelut -690 000 euroa
- Hallintopalvelut -55 000 euroa

Osavuosikatsauksen 1/2026 yhteydessä käsiteltäväksi tulevat talousarvio- ja määrärahamuutokset

Kunnanhallituksen 13.4.2026 päätöksen mukaisesti ensimmäisessä osavuosikatsauksessa päätetään palvelualueen/lautakunnan alaisen toiminnan talousarvion 2026 muuttamisesta. Hyvinvointilautakunta ja sivistyslautakunta hyväksyvät ensimmäisen osavuosikatsauksen yhteydessä vain sivistys- ja hyvinvointipalveluita koskevan talousarviomuutoksen kokonaissumman -915 000 euroa jaettuna tulosalueille kunnan talousosaston valmistelun mukaisesti.

Elinikäisen oppimisen ja hyvinvoinnin tulosalueella laskennallinen muutostarve vuoden 2026 tulosalueen talousarvioon on -1 265 euroa, joka sisältää tulojen ja menojen tarkasteluun pohjautuvat muutokset. Nyt esitettävä laskennallinen euromäärä ei välttämättä ole lopullinen summa, jolla elinikäisen oppimisen ja hyvinvoinnin tulosalueen talousarviota muutetaan vuodelle 2026.

Kunnanhallituksen päätös aiheuttaa sen, että sivistys- ja hyvinvointipalvelualueella kuluvan vuoden talousarvio tarkastellaan uudelleen ja arvioidaan kunnanhallituksen päätöksen vaikutukset vuoden 2026 käyttösuunnitelmaan ja tulosaluekohtaisiin tavoitteisiin. Tarkastelun perusteella sivistys- ja hyvinvointipalveluiden käyttösuunnitelmaan esitetään tarkemmat tulosaluekohtaiset muutokset niin, että hyvinvointilautakunta päättää päivityksistä 19.5.2026 kokouksessa ja sivistyslautakunta päättää koko palvelualueen päivitetyn käyttösuunnitelman kokouksessaan 26.5.2026.

Samanaikaisesti tehdään vuoden 2027 talousarviovalmistelua, joka tehdään sivistys- ja hyvinvointipalveluissa kunnanhallituksen vuoden talousarvion 2026 kokonaistason muutosten mukaisesti.

Ennuste

Elinikäisen oppimisen ja hyvinvoinnin tulosalueella on tarkistettu kansalaisopiston tuloihin liittyvä virheellinen 61 000 euron kirjaus, joka on nyt poistettu tuloennusteesta. Puuttuva osuus katetaan palvelualueen sisäisin järjestelyin.

Lautakuntatyöskentelyyn varattua määrärahaa on korjattu vastaamaan toteutuvaa tarvetta.

Elinikäisen oppimisen ja hyvinvoinnin tulosalueen talousennuste tarkentuu puolivuotiskatsauksessa. Ennusteeseen vaikuttavat kevään aikana haettavat ja päätettävät valtionavustukset, joissa kunnan omarahoitusosuus vaihtelee 40–50 prosentin välillä. Mäntsälän harrastamisen mallin rahoitukselle on haettu jatkoa kaudelle 2026-2027. Uutena valtionavustuksena on haettu yhdessä opetuspalveluiden kanssa Liikkuva koulu- ja MOVE-liikunnanohjauksen valtionavustusta kaudelle 2026-2027. Maaliskuussa on saatu myönteinen päätös Liikkuva Mäntsälä 2026 -hankkeen jatkorahoituksesta. Lisäksi odotetaan päätöstä maahanmuuttajien suomen kielen opetuksen valtionavustuksesta, joka on kunnalle 100-prosenttista valtionavustusta ilman omarahoitusosuutta.

Elinikäisen oppimisen ja hyvinvoinnin tulosalueen ennusteessa on huomioitava, että tulosalueen käytössä olevat perintövarat loppuvat vuoden 2026 aikana. Näillä varoilla on rahoitettu vuosittain harrastusstipendejä noin 8 000 euroa sekä erityislasten ja -nuorten harrastustoiminnan avustuksia noin 4 000 euroa. Lisäksi nuorisotyöhön kohdennettu lisähenkilötyövuosi päättyy syyskuussa 2026.

Kirjastopalveluissa Kirkes-tason Koha-pääkäyttäjyyttä ei ole voitu toteuttaa omana työnä aiemmista suunnitelmista huolimatta järjestelmistä vastanneen kirjastonhoitajan irtisanouduttua. Kirkes-yhteistyön avulla tehtävä on kuitenkin järjestetty. Vuoden 2026 ennusteeseen vaikuttaa se, että Koha-pääkäyttäjyyteen varatut palkkakustannukset tulee siirtää ostopalveluihin asiantuntijapalveluiden ostoihin. Siirrettävä summa on 30 000 euroa. Vuodesta 2027 alkaen Kirkes-kirjastot valmistelevat yhteisen, päätoimisen Koha-pääkäyttäjän palkkaamista, mikä tulee huomioida vuoden 2027 talousarviossa.

Sivistys- ja hyvinvointipalvelualueen osavuosisikatsauksen palvelualuekohtainen talouden ja tavoitteiden toteutuma on nähtävillä Kuntamaisemassa.

Valmistelija

Hyvinvointipäällikkö Katja Elo, sähköposti katja.elo(@)mantsala.fi,
controller Kristian Kuisma, sähköposti kristian.kuisma(@)mantsala.fi,
Sivistysjohtaja Timo Ahvo, sähköposti timo.ahvo@mantsala.fi

Esittelijä

Hyvinvointipäällikkö Elo Katja

Päätösehdotus

Hyvinvointilautakunta

- päättää hyväksyä elinikäisen oppimisen ja hyvinvoinnin tulosalueen osavuosisikatsauksen 1/2026.
- päättää hyväksyä kunnanhallituksen 13.4.2026 päätöksen mukaiset elinikäisen oppimisen ja hyvinvoinnin tulosalueen -1 265 euron talousarviomuutoksen vuodelle 2026.

Päätös

Liite 1. Osavuosisikatsaus 1/2026 Elinikäinen oppiminen ja hyvinvointi

